

HELSINKI
HELSINGFORS

Globaalin vastuun strategia

GLOBALIN VASTUUN STRATEGIA

Globaalin vastuun strategiaa valmisteleavan työryhmän ehdotus 2.3.2012

Sisältö

1. Johdanto
2. Globaalin vastuun linjaukset Helsingin kaupungin toiminnassa
 - Globaalin vastuun määritelmä
 - Ilmastonmuutos
 - Ympäristönsuojelu
 - Hankinnat
 - Maahanmuutto ja monimuotoisuus
 - Kansainvälinen yhteistyö
 - Taloudenhoidon vastuullisuus ja harmaan talouden torjunta
 - Henkilöstö

1. JOHDANTO

Työryhmän toimeksianto ja valmisteltu ehdotus

Kaupunginvaltuuston 29.4.2009 hyväksymään strategiaohjelmaan 2009–2012 sisältyy globaalin vastuun strategian valmistelu. Kaupunginhallitus on iltakoulussa 2.11.2009 merkinnyt tiedoksi esiselvityksen globaalin vastuun strategian valmistelusta. Kaupunginjohtaja asetti 22.9.2010 johtajistokäsittelyssä työryhmän valmistelemaan 28.2.2011 mennessä ehdotuksen globaalin vastuun strategiaksi.

Työryhmän puheenjohtajaksi nimettiin strategiapäällikkö Marko Karvonen talous- ja suunnittelukeskuksesta ja jäseniksi lainapäällikkö Eija Venetkoski-Kukka talous- ja suunnittelukeskuksesta, tuottaja Hilikka Hytönen talous- ja suunnittelukeskuksesta, johtava ympäristösuunnittelija Markus Lukin ympäristökeskuksesta, ympäristöasiantuntija Perttu Pohjonen hankintakeskuksesta, erityissuunnittelija Iina Oilinki hallintokeskuksesta ja maahanmuuttotyön koordinaattori Anu Riila henkilöstökeskuksesta.

Työryhmän haasteena on ollut globaalin vastuun strategian sisältöaluiden määrittely suomalaisen paikalliseen toimintaan keskittyvän kuntaorganisaation ja lisääntyvien globaalien vuorovaikutussuhteiden moninaisessa vuorovaikutuskentässä. Työryhmä on tästä johtuen keskittynyt työssään globaalin vastuun keskeisten teemojen tunnistamiseen, jotta voidaan käydä keskustelua kunnan roolista globaalin vastuun kantamisessa ennen toimenpiteiden määrittelyä. Työryhmä on sisällyttänyt ehdotukseensa eräitä toteutettavissa olevia toimenpide-ehdotuksia.

2. GLOBAALIN VASTUUN LINJAUKSET KAUPUNGIN TOIMINNASSA

Globaalin vastuun määritelmä

Strategiaohjelmasta ja kansallisista globaalin vastuun teemoista voidaan johtaa kunnan globaalin vastuun piiriin kuuluviksi alueiksi:

- paikalliset toimet ilmastonmuutoksen ja rajat ylittävien ympäristösuojelukysymysten ratkaisemiseksi
- hankintojen globaalia ulottuvuutta sisältävät ympäristövaiikutukset ja sosiaaliset vaikutukset
- maahanmuuttoon ja monimuotoisuuteen liittyvät paikalliset toimet
- kansainvälisen toiminnan linjaukset
- taloudenhoitoon ja rahoitusmarkkinoihin liittyvät rajat ylittävät toimenpiteet
- työhön ja henkilöstöön liittyvät toimenpiteet.

Ihmisoikeuksien, yhdenvertaisuuden ja monimuotoisuuden kunnioittaminen liittyvät kaikkiin tarkasteltaviin alueisiin.

Globaalin vastuun ulottuvuuksista valtion toimivaltaan selkeästi kuuluvat alueet ovat:

- globalisaation taloudellinen hallinta ja sääntely
- kansainväliset talouteen ja verotukseen liittyvät sopimukset ja lainsäädäntö
- maailmanlaajuiset kehityskysymykset ja kehitysyhteistyö
- kansainvälinen turvallisuus
- ihmisoikeudet
- kansainvälinen liikkuvuus

Globaaliin vastuuseen liittyen kaupungin strategioissa ja toimintaohjelmissa on valmiiksi määriteltynä periaatteellisia linjauksia, tavoitteita ja yksityiskohtaisia toimenpiteitä. Globaalit kysymykset ovat haaste kaupungin kaikilla toimialoilla. Globaalin vastuun kantaminen on kaupungin toiminnan kokonaisvaltaista laatua ja sen kehittämistä

Taustamuistioon on koottu olemassa olevia tai valmisteilla olevia linjauksia. Näistä on tiivistetty globaalin vastuun strategian linjaukset. Kaikkia linjauksia ei ole yksityiskohtaisesti tai toimenpidetasolla toistettu globaalin vastuun strategiassa. Erityisesti hankintastrategia ja ympäristöpolitiikka sisältävät globaalin vastuun edistämiseen liittyviä toimenpiteitä. Toimenpiteistä globaalin vastuun strategiaan on sisällytetty vain uudet ehdotukset.

Ilmastonmuutos

Helsinki on eturivin toimija ilmastonmuutoksen hillinnässä. Kaupunki vähentää kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 20 % vuoden 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä.

Uusiutuvien energialähteiden osuus energiantuotannossa nostetaan 20 %:iin vuoteen 2020 mennessä.

Ruokakulttuurin kehittämisessä kaupunki pyrkii toimimaan ruoan laadun ja paremman maun puolesta, ja samalla pienentämään julkisen ruokapalvelun ja helsinkiläisten ruokaketjun ekologista jalanjälkeä ja torjumaan ilmastonmuutosta.

Uutena toimenpiteenä kaupunki ottaa käyttöön kaupungin luottamushenkilöiden ja työntekijöiden lentomatkojen aiheuttamien hiilidioksidipäästöjen kompensointijärjestelmän.

Ympäristönsuojelu

Helsinki on eturivin toimija ympäristönsuojelussa.

Helsinki tehostaa Itämeren suojelua mm. kansainvälisellä yhteistyöllä. Tavoitteena on vaikuttaa vesien tilaan paikallisesti ja koko Itämeren piirissä.

Hankinnat

Ympäristö

Kestävä kehitys huomioidaan järjestelmällisesti kaupungin hankinnoissa. Kilpailutusten yhteydessä arvioidaan kestävä kehityksen vertailu- ja valintaperusteiden käytön mahdollisuus.

Kilpailutusten seurauksena syntyvissä sopimuksissa on aina joko tarjolla kestävä kehityksen mukaisia vaihtoehtoja tai sopimusten kautta ostettavat materiaalit ja palvelut on tuotettu kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti, mikäli näin on markkinat ja hankinnan luonne huomioiden mahdollista menetellä.

Helsinki pyrkii huomioimaan hankinnoissaan ja toimintansa järjestämisessä hankkimiansa ja käyttämiensä materiaalien ja palvelujen koko elinkaaren.

Sosiaalinen

Helsinki noudattaa hankintatoiminnassaan kansainvälisen työelämän perusnormeja mm. lapsityövoiman käytön vähentämiseksi.

Kaupunki noudattaa aina tilaajavastuulakia ja kaupungin omaa harmaan talouden ohjetta. Harmaan talouden torjumiseksi kaupunki varmistaa, että sen hankinnoissa käytettävät toimittajat ovat rekisteröityneet yritys- ja yhteisötietolain mukaisesti sekä huolehtineet verojen ja sosiaalimaksujen maksamisesta.

Kaupunki edistää yhdenvertaisuuden ja monimuotoisuuden periaatteita hankinnoissa ja kilpailuttamisessa.

Hankinnoista vastaavien yleistä tietoisuutta ihmiskaupasta ja ulkomaisen työvoiman hyväksikäytöstä lisätään.

Kaupunki edistää hankinnoillaan eettisesti tuotettujen tuotteiden käyttöä. Lisätään eettisesti tuotettujen tuotteiden valikoimaa.

Kaupunki pyrkii lisäämään reilun kaupan tuotteiden käyttöä.

Maahanmuutto ja monimuotoisuus

Maahanmuutto Helsinkiin on pysyvä ja vahvistuva kaupunki-ilmiö. Maahanmuuttajien merkitys kaupungin elinvoimaisuuden ja kansainvälisen kilpailukyvyn kehittämisessä tunnustetaan.

Kaupungin maahanmuutto- ja maahanmuuttajapolitiikan tavoitteena on kaikkien kaupunkilaisten hyvinvointi taustasta ja lähtökohdista riippumatta.

Yhteinen helsinkiläisyys kunnioittaa eri väestöryhmiin kuuluvien oman kielen ja kulttuurin säilyttämistä.

Kaupunki varmistaa, että palvelujen suunnittelussa ymmärretään muunkielisten tarpeet. Palvelutarjonnan tavoitteena on yhdenvertaisten mahdollisuuksien tarjoaminen kaikille helsinkiläisille ja yhtäläinen mahdollisuus hyvään, ihmisarvoiseen elämään turvallisessa ympäristössä.

Maahanmuuttajien kiinnittymistä työmarkkinoille ja laajemmin yhteiskuntaan tuetaan tarjoamalla tarpeen mukaista suomen ja ruotsin kielen opetusta sekä tarjoamalla työharjoittelu- ja oppisopimuspaikkoja.

Maahanmuuttajien vaikutusmahdollisuuksia parannetaan poistamalla osallistumisen esteitä.

Kansainvälinen yhteistyö

Helsinki edistää Itämeren alueen taloudellista, sosiaalista sekä ympäristön huomioon ottavaa kehitystä. Helsinki vaikuttaa Itämeren alueen aseman vahvistumiseen Euroopan unionissa.

Edistäessään eurooppalaista kilpailukykyä toiminnallaan Helsinki ottaa huomioon kestävän kehityksen ja eettiset periaatteet.

Globaalisti Helsinki edistää ilmastopoliittisia tavoitteita kohti hiilineutraalia tulevaisuutta ja vie maailmalle yksittäishankkeissa opittua osaamista, esim. energia- ja vesiasioihin liittyvissä kysymyksissä.

Taloudenhoidon vastuullisuus ja harmaan talouden torjunta

Päätöksenteko on avointa ja julkista, läpinäkyvyyttä edistetään kaikessa taloudellisessa toiminnassa korruption ja lahjonnan ehkäisemiseksi kaikissa muodoissaan.

Kaupunki on aktiivinen yhteistyössään verottajan, muiden kaupunkien, elinkeinoelämän ja kansalaisjärjestöjen kanssa, jotta kansallisesti ja kansainvälisesti voidaan ehkäistä harmaata taloutta.

Kaupunki toimii lainarahoituksen hankinnassa ja sijoitustoiminnassa vastuullisesti.

Henkilöstö

Työnantajana kaupunki edistää, että monimuotoisuus heijastuu henkilöstön rakenteessa.

Muunkielisten osuutta henkilöstössä lisätään vastaamaan muunkielisten osuutta kaupungin väestössä. Kaupungilla on yhteiskunnallisena toimijana lisäksi vastuu muunkielisten sosioekonomisen aseman parantamisesta mm. työllistymistä ja urakehitystä edistämällä.

Henkilöstön osaamista ymmärtää ja ottaa huomioon monimuotoisuuden, yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyviä kysymyksiä parannetaan.

Henkilöstön tietoisuutta ihmiskaupan ja sitä lähellä olevien rikosten tunnusmerkeistä ja mahdollisille uhreille olemassa olevista avunsaantimahdollisuuksista lisätään.

Helsingissä 2.3.2012

Marko Karvinen

Hilikka Hytönen

Eija Venetkoski-Kukka

Markus Lukin

Iina Oilinki

Perttu Pohjonen

Anu Riila